

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการศึกษาแบ่งได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้น (Primary data) เป็นข้อมูลซึ่งรวบรวมจากแหล่งข้อมูลโดยตรง
มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1.1 การสำรวจพื้นที่ที่ศึกษาเพื่อสังเกตข้อมูลโดยทั่วไปมีการสอบถามผู้นำกลุ่ม
แม่บ้าน ผู้นำชุมชน ตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปส่งเสริม รวมทั้งสังเกตกระบวนการทอด
และแนวทางการออกแบบลวดลาย

1.2 การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่ง
บุคคลที่รับการสัมภาษณ์ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้นำกลุ่มสตรีและแม่บ้านชาวเขา เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนา
คุณภาพเส้นใย กระบวนการทอ แนวทางการออกแบบลวดลาย ตลอดจนระบบการจัดจำหน่ายและ
ประเภทของสินค้า ปัญหาและอุปสรรค

1.2.2 ตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานการส่งเสริมการประกอบอาชีพผ้าทอ
ที่เอว เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะของโครงการ กระบวนการและวิธีการส่งเสริม ปัญหาและ
อุปสรรค

1.2.3 ผู้นำชุมชน เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา เศรษฐกิจ
สังคม และวัฒนธรรม

2. ข้อมูลขั้นที่สอง (Secondary data) เป็นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ
บทความ ตำรา เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชนเผ่ากะเหรี่ยง ข้อมูล
เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา

กลุ่มศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. กลุ่มตัวแทน เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพของเส้นใย กระบวนการทอ และแนวทางการออกแบบลวดลาย รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดผ้าที่เอว ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม

1.1 ผู้นำกลุ่มสตรีและแม่บ้านชาวเขา จำนวน 2 กลุ่ม คือ จากกลุ่มสตรีและแม่บ้านชาวเขา หมู่ที่ 12 และหมู่ที่ 13 บ้านพระบาทห้วยต้ม อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน กลุ่มละ 5 คน

1.2 ตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานการส่งเสริมการประกอบอาชีพทอผ้าของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 มูลนิธิโครงการหลวง จำนวน 2 คน

1.2.2 ศูนย์เกษตรที่สูง จำนวน 1 คน

1.2.3 ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขา จำนวน 2 คน

2. กลุ่มตัวแทน เพื่อศึกษาและรวบรวม ประวัติความเป็นมาการทอผ้าที่เอว รวมทั้งสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ได้แก่

2.1 ผู้นำที่เป็นทางการ ได้แก่

2.1.1 ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน

2.1.2 เจ้าอาวาสวัดประจำหมู่บ้าน จำนวน 1 คน

2.2 ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ

ได้แก่ ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน จำนวน 2 คน

2.3 ผู้ที่ประกอบอาชีพการทอผ้าตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน

เครื่องมือและเทคนิคในการเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือและเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การสังเกต ผู้วิจัยใช้กระบวนการสังเกตประกอบการซักถาม การจดบันทึกและบันทึกภาพ เกี่ยวกับกระบวนการทอ การพัฒนาคุณภาพเส้นใยและแนวทางการออกแบบลวดลาย ตลอดจนระบบการจัดการตลาด กระบวนการและวิธีการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 3 ชุดดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มสตรีและแม่บ้านชาวเขา โดยมีประเด็นคำถามดังนี้

2.1.1 วัสดุอุปกรณ์

2.1.2 กระบวนการพัฒนาคุณภาพเส้นใย

2.1.3 วิธีการและกระบวนการทอผ้าที่เอว

2.1.4 แนวทางการออกแบบลวดลาย

2.1.5 ระบบการจัดการทางการตลาด

2.1.6 รายได้

2.1.7 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

2.2 แบบสัมภาษณ์ตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เข้าไปส่งเสริมการทอดผ้าก๊วย
ของชนเผ่ากะเหรี่ยง บ้านพระบาทห้วยต้ม โดยมีประเด็นคำถามดังนี้

2.2.1 กระบวนการและวิธีการส่งเสริม

2.2.2 โครงการในการส่งเสริม

2.2.3 ระยะเวลาในการดำเนินการแต่ละโครงการ

2.2.4 ผลที่ได้รับและปัญหาที่พบจากการส่งเสริม

2.2.5 เงินทุนสนับสนุน

2.2.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

2.3 แบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการทอดผ้า โดยมีประเด็นคำถาม
ดังนี้

2.3.1 ประวัติความเป็นมาของชุมชน

2.3.2 วัฒนธรรมการทอดผ้าจากอดีตถึงปัจจุบัน

2.3.3 ความเจริญทางเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่ออาชีพการทอดผ้า

2.3.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การสร้างแบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผ้าทอและชนเผ่ากะเหรี่ยงตลอดจนข้อมูลการ
ส่งเสริมทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อมาใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

2. ลงพื้นที่ไปสำรวจพื้นที่เป้าหมายเพื่อสังเกตข้อมูลต่าง ๆ

3. ศึกษารูปแบบและเทคนิควิธีการสัมภาษณ์

4. ประมวลรายละเอียดจากเอกสารงานวิจัยและจากการสำรวจพื้นที่เป้าหมาย

5. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จให้อาจารย์ปริกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแล้วนำ

ข้อเสนอแนะที่ได้ไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

7. นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แล้วมาใช้ในการสัมภาษณ์ต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผ้าทอและชนเผ่ากะเหรี่ยง
 2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพื้นที่และลักษณะของชุมชน จากเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดลำพูน
 3. ประสานงานกับหน่วยงานการส่งเสริมการทอเกี๊ว กลุ่มสตรีและแม่บ้านชาวเขา และผู้นำชุมชน เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการเก็บข้อมูล
 4. ทำการสัมภาษณ์โดยมีกำหนดการดังนี้
 - 4.1 สัมภาษณ์กลุ่มสตรีและแม่บ้านชาวเขา ระหว่างวันที่ 10-25 มิถุนายน 2544
 - 4.2 สัมภาษณ์ตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ระหว่างวันที่ 18 มิถุนายน ถึง 10 กรกฎาคม 2544
 - 4.3 สัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบอาชีพการทอผ้า ระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน ถึง 15 กรกฎาคม 2544
- ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียง บันทึกภาพ และมีล่ามในการสื่อสาร

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลทำตามลำดับขั้นดังนี้

1. ประมวลรูปภาพต่าง ๆ ในการทอผ้า การพัฒนาคุณภาพเส้นใย กระบวนการทอ และแนวทางการออกแบบลวดลาย เพื่อให้ประกอบในการวิเคราะห์
2. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และเข้าไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่มีข้อมูลขาดความสมบูรณ์
3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ที่ถูกต้องและสมบูรณ์แล้ว นำมาใช้เพื่อประกอบในการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์กระทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา